РАД И ПОБЕДА

Излази СРИЈЕДОМ и НЕДЈЕЛОМ. — Уредништво и администрација Његошева Бр. 7. — Рукописи се не враћају; — Телефон Уредништва broj 64 — Претплата: мјесечно Lit 8—; — Појединац broj Lit. 1.

Sredozemno More

Geografski položaj Apeninskog poluostrva svakom tačnom posmatraču jasno dokazuje da Italija ima najveći dio svojih interesa na Mediteranskom bazenu. Tu se je već u srednjem vijeku r zvio sav trgovački život, jer su pomorci i državnici uvidjali da taj morski prostor spaja Italiju sa svim okolnim zemljama, koje imaju sve uslove za savršenu izmj ru dobara. Preko Sredozemnog mora brodovi italijanskih pomorskih republika dovozili su, pod prijetnjom gusara, dragocjene produkte mediteranskih zem lja i pomoću trgovačke izmjene pružali narodu i vl stima, koje su ih svestrano podržavale, ogromna bogatstva. Pomoću takve trgovine Venecija je sazidala svoje besmrtne palate, a dužd vi, u odbrani mediterans kih puteva, svoju slavu. More spaja zemlje i države. To je most, to nije jaz ili prepon, tim više pak za zemlju kao što je Italija, koja izvan toga bazena nema svojih posjeda.

Za Veliku Britaniju Sredozemno More pretstavljaja jedan od tolikih puteva za dolir sa pojedinim zemljama svoje imperije i prema tome ako je g. Mussolini, zanošeći se tuđim interesima protbodnika, traži za Italiju prvenstvena prava na tom Moru, imao je log čan i neosporivi osnov, jer taj bazen pr stavlja daljnji razvoj, život egzistenciju države, čije je stanovništvo svijesno svoje pomorsko-trgovačke uloge prema kojoj se vjekovima odgajalo i razvijalo.

Francuska ni da čuje. Vodile su se u svoje vrijeme pregovori na toj osnovi, ali francuski državnici ni paritet nijsu htjeli da priznaju Italiji, jer su sebe smatrali — premda im se zemlje dobrim dijelom protežu i na Atlanski Okean — mediteranskim sl om vise od Italje, koja sva samo tom Moru leži u zagrljaju. O Engleskoj je suvišno gubiti riječi. Ona je podržavala Francusku tezu iz straha da j ej okretna trgovačka mornarica kraljevine Italije neki konkurisala.

Ironija!... Ironija, da, ali stvarna, istinita, žalosna!

Ovo je jedan od bitnih razloga što je dovelo Italiju do rata, jer je bilo nemoguće tolerirati daljnje engleško kočenje na Gibraltaru i Suecu, kuda su italijanski brodovi morali prolaziti da dođu u dodir sa ostalim dijelovim zemljine kugle, gdje su ih zvali interesi i sopstveni razvitak privrednog i trgovačkog života.

Bilans polaplijanja što su italijanski i sujetski listovi donieli posljednjih dana, zadovoljava sve političke krugove, jer se pomoću tih pobjeda kidaju neumoljivi okovi sredozemskog ropstva, pod kojim je nedužno slapaosla mladi dva pomorska snaga jedne zemlje, koja osim mora nema drugog izlaza i načina da se razvija.

Samo po kontrolisanim podacima italijanske podmornice i avijacija potopile su tokom vođenog rata 523 pomorske neprijateljske jedinice. Među njima, kao div, uzdiže se „Empir-s of Canada", prekookeanski parobrod od 23.000 tona, koji sada takođe leži na dnu Atlanskog oceana, smrtno pogođen od jedne italijanske podmornice.

Nadodavši ovaj rezultat sjajnim uspjesima njemačkih podmornica, anglosaksa trgovačka mornarica izgubila je preko 30.000 miliona tona brodovlja. Odbrana konvoja, o kojoj Engleska i Amerika propaganda govori kao o stvarnoj i mogućnoj činjenici, postaje svakidan sve više smiješnom, jer je Njemačka u stanju da redovito povećava broj svojih podmornica, ugrožavajući sve više i više morske puteve, po kojima su i Engleska i Amerika primorane da šalju svoje brodove kako bi hranom i ratnim materijalom snabdjele ekspedicione korpuse u Francuskoj Sjev. Africi, na raznim sektorima dalekog i srednjeg istok-, stanovništvo istr Velike Britanije i Sovjetska Rusija, koja u posljednje vrijeme očajno traži obeća u p moć.

Usljeđe koje je do sada posliga. Osovina dokazuju da je netačna i neosnovana pretpo-tavka da vrij me radi u korist anglosaksih država. Nipošto. Vrijeme je poziivni adut u rukama admirala D nica, koji ce lagano, ali konstantno i sigurno, deseticovati i pretstala pomorska sredstva demokratske zajednice.

Trideset miliona tona brodovlja pretstavlja ju skoro svu trgovačku flotu Velike Britanije na početku rata (20 do 22 miliona tona) i sve konliskovane brodove neutralnih i neprijateljskih sila (15—20 miliona tona).

Trgovačka mornarica Ujedinenih Američkih Država bila je uvijek vrlo skromna, jer su prekookeanski službu vršili brodovi evropskih parobrodarskih drustva. Ona je podmirivala p trebe obalne službe, te se prema tome ne može upotrebiti za okeanske transporte, jer su brodovi prevlje malen. To se isto može kazati i za trgovačku mornarici Južne Amerike, koja takođe u ovom rat vlo m lo może da doprinese.

U vezi sa time Engleskoj ostaje malo brodova za podmirivanje svojih daljnih potreba koje su se znatno povećale, a i povoznjenje što su kroz ovo vrijeme anglosakske države mogle osvariti mogu da u vlo skromnoj mjeri nadoknade pretrpljene gubitke. Ako se ima u vidu da za izg adnju jedne i najjednostavnije jedinice treba, sa uzurbanim tempom, najmanje 6 mjeseci rada, može se vrlo lako konstatovati da je pomorski podmornički rat Italiae za Englesku, koja remože da salje drugim putem vojsku, municiju, hranu i materijal po raznim sektorima bojišta.

Vrijeme i podmornice vrše svoju herojsku ulogu uporno i sigurno danu i noću širom mora i okeana, ugrožavajući sve vlašt. branski imperijalizam, koji se rodio zusarstvom i koji, evo, pod ustim u tare na — uz prisilnu pjesmu anglosaksih radiomoćki izmišljenih opravdanja i kamufliranja — lagano prizinje gordu lavovsku glavu, malaksava, pr ondaja i mre.

B.

POSJETA NJ. E. GUVERNERA
crnogorskim nacionalističkim borcima

Prošlih dana je Nj. E. Guverner u pratnji nekoliko oficira pošao da lično pozdravi crnogorske nacionalističke formacije koje se sada uz rame sa italijanskim trupama bore izvan Crne Gore protiv partizana.

General Pircio Biroli je, prolazeći kroz operativnu zonu, htio da se lično uvjeri o situaciji, interesujući se naročito za crnogorske nacionaliste, koji tako hrabro sudjeluju u borbi protiv komunista.

Svuda dočekan manifestacijama simpatija i odanosti, konferisao je Nj. E. Guverner sa nekoliko vođa nacionalističkih formacija, istakavši svoje zadovoljstvo u vezi sa držanjem boraca i izrazivši svoju vjeru u ishod započete borbe.

Prije nego što je iz te zone krenuo za Cetinje, poklonio je Nj. E. Guverner crnogorskim borcima izvjesnu količinu cigareta i šibica.

Cetinje, 19-III-1943-XXI

Borbu, koju vodi italijanska vojska protiv partizanskih četa izvan Crne Gore, nastavljaju italijanske jedinice sa velikim uspjehom, udružene, kao što je poznato, sa crnogorskim i hercegovačkim nacionalističkim odredima.

Odredima pukovnika Baja Staniśića, koji su već imali mnogobrojne sukobe sa protivnicima, kojima su zadani osjetljivi udbitci, pridružile su se nove jedinice, te mnoge riješene od prvih da ostrane komunističke opasnosti.

Ovi novi odredi su, pod zapovjedništvom kapetana Pavla Đurišića, stigli do operativne zone, te prešradju put partizanima, kojima će zadati nove poraze i gubitke.

Japanski izvori snaga u Istočnoj Aziji

Ako se baca pogled na prvih 15 mjeseci azijskog rata, nemoguće je jasno uviđjeti da Mančuko i Nankinu Kina imaju mnogo razloga da budu zadovoljni posljednjim razvojem događaja. Ima tu naravno i mnogo inaćih strana. Ponekiđ nijne nije zuja y kojoj ce snuvnjala najgrandiozniđa blata. smjeta, a Cijeverjeni. Kina nije nijne y stanju da uvozi žitarnice iz Australije. Ali u poredi čaks tih činitnih nelagodnosti dobiđe cy obe ove zemlje vaprcu, sodnjeto njesto unutar sfere istočno-azijskog opštiđ blagostanja, a to ono njesto, koje ce — uvažavajuđi vodeći položaj Japana — zauzeta jezrom novoga poretka y Istočnoj Aziji. I Japan je sajestra znovaja Kine i Mančukoa za uspješno vođenje rata i za izgradnju čvrstoć istočno-azijskog bloka. Stoga on nešte da ustuke ni pred kakvim naporima peđa poboljšanja sređnje-istočnehy Toksa, Kontrajnja i Nehajnra.

Y izvlačenju prinđrede koristi, koji je Nankinu prošle godine imao od japanske potnope, ograničiđemo ce samo na finansijsko podruje. Čungkinđana nalute, t. je đenja, koje je đonedanno điđa zaštićena monera takođe u y Nankinu Kina (osim y Cijevernoj Kina) bila je prošlost ćete zabranđena i zamijećena đolarđima emisije narđine đanke Nacionalne Kine, čime je finansijska i novčanna položaj Nankinja y znatnoj mjeri đio pojavan.

Ako posmatramo efektivni ratni đoprinos ovis zemalje, nađićemo da Nankinu ima y značenju đa đoprinos đa đa đa

НА ПРЕЛАЗУ

[illegible]

TVRDJAVA NEUTRALNOSTI

Geografski položaj Pirinejskog poluostrva, tog najjugozapadnijeg dijela Evrope, čini ga zatečen kontinentu ne može ostati ravnodušan prema zbivanjima u tom prostoru, za koji je on najveći mjerilo interesa. To objašnjava široki oluk, koji je u cijelo Evropi i izvo obrazovalo [illegible] Španiju i Portugal. Sve čuje su u XV i XVI vijeku sve svoje energije upućivale preko Okeana u daleke dijelove sveta, ovjeka se još i danas jedna drugih evropskih kontinenta nije [illegible] jer dubioko prožimaju u osjećaj povezanosti sa prekookeanskim državama i narodima. Nesavno se mogla u jednom portugalskom listu pročitati sljedeća jasna izjava misli: „S nikuta Portugala, koji samo mali [illegible] u Evropi, a čiji sudovi prekoćiv. [illegible] moram ustavljenih dijelova svijeta, silnos da ne poistovimo dugadaje s njesom kom [illegible] u Evropi, nisu nikada negirali svoju pripadnost evropskoj rasnoj zajednici, a i sa njihova sudbina ne isprepletena s onim u Evropi, već i sa druge strane [illegible]

[illegible] u vidu svu istorijsko-rasnu povezanost, se mora s nikako reći da neutralnost Portugala ili nje [illegible] Španije [illegible] kriterijumi, [illegible] Portugalaca i Španaca [illegible] u Evropi, koji je kulminirao u [illegible] Portugala i [illegible] nacionalnog [illegible] dinovim [illegible] u zemlje mogle ravnodušno posmatrati dogadaje na istočnom frontu [illegible] se rešava udes Evrope. Stav Španije, okarakterisan otpremanjem „Plave divizije" dobro je poznat; ali i Portugal, koji je svojim položajem na krajnjem ugansku kopna još više od svog Španskog susjeda bio upućen na Atlantik, danas [illegible] svjestan za šta se vodi ovaj rat, i da on u posto ne može manje interesovati narode pirinejskog poluostrva od ostalih evropskih nacija. Jer u početku rata na istočnom frontu [illegible] je jedan portugalski list, da Portugal mora dobro uočiti razliku između dva rata: anglo-njemačkog, u kojemu treba da zadrži najstrožiju neutralnost, i njemačko-sovjetskog, u kojemu se i mora deklarisati kao protivnik komunizma.

Budući da ni u Portugalu niko ne sumnja u to da bi pobjeda saveznika Engleske istovremeno značila pobjedu boljševizma. [illegible] je tajnu vezu s skliparnju saveza između demoplutokratskih zemalja i Sovjeta najveći uznemiren st. Španski predsjednik ministarskog savjeta Salazar dao je tom osjećanju oduška u jednom svom govoru, rekavši: „Sto se nas tiče, mi ne možemo u rusko-angloamerikaćskoj solidarnosti naći elemente, koji bi mogli da postuže za umirenje i ravodima, pristojnim da se prilagode novom evropskom poretku".

Stav Portugala prema problemima evropske budućnosti izrazio je Salazar ovako: „Izgleda nam jasno, da će se u narodima ukorijeniti drugi pogledi na život. Ozigledno je da su se demokratija i liberalizam posljednjeg vijeka iscrpili svojim sadržajem i ideološki sadržaj i prikladnost dobu. Zato su novi državni oblici bili u stanju da za svega nekoliko godina izvoje novu primjenu politički izgled Evrope, koju su gubitnici bijeda". Spomenuti sadržaj i sljedeće riječi generalissimusa Franka: „Mi, Španija, pripadamo Evropi. O gadaji jasno pokazuju da pristupjemo smjeni epoha. Liberalistički svijet je na zalasku; podlegao je sopstvenim pogreškama. Španjolski pokret — nacionalistički, fašizam i Falangizam — nisu samo slučajne pojave, nego se formirala nova svijest, koja je prekinula svaku vezu sa starim sistemom". Iz ovih izjava vidi se kolike dodirnih tačaka imaju politička strategija obiju pirinejskih država — Španje i Portugala. Te dodirne tačke do ele bi formiranja „Poluostrvskog bloka" iz najumatorniji ih pobuda, ali možda i kao docinije; trebalo je da dode do nekog spoljnjeg vojničkog pritiska, da bi se razvoj zbliženja pospješio. Taj pritisak došao je u vidu angloamerikanskog napada na Severnu Afriku. Ovo približenje rata Pirinejskom poluostrvu sa nastupom izvršenim od francuskim suverenošću Sjevernoj Africi, prijetnjama engleske štampe portugalskim i španskim posjedima u Africi i Atlantiku, nagnilavanjem angloamerikanskih trupa na granicama Španskog protektorata, koje je prešao u svojim vezničkim novinama odmah ok šen „opasnim izmom u boku ekspedicionog korpusa"; nadalje stalna krštenja portugalske neutralnosti i suverenosti (bez obzira na sve uvjeravanja o potpuno angloamerikanskoj vazdušnoj [illegible] te najzad širenje komunističke propaganda, ne s mo u Sjevernoj Africi, već i na samom Pirinejskom poluostrvu — sve to stvorilo je za Španju i Portugal sasvim novu situaciju, koja je dovela do zbližavanja obiju jednako ugroženih država.

„Poluostrvski blok" ne tem li s. ni na kakvim pisme im ugovorima, već na usmenim spo ažumima između port-gal-skog ministra p ets dsjednika, ministra inostranih djela i vojske Španija sa jedne, i Kaudijovog povjerljivog lica, špa skog ministra inostranih djela g ne. la Hordane sa druge strane. Ta dva državnika usp s avla u p rgodom je n g sastanka od Burgosa u Lisaboni najsrdačnje ljuti' e odnos, u čijem su duhu mogli sklopiti najdakosežnje dogovore i s. razume o tjesnoj politici i vo noj saradji izmedu Španije i Portugala. Portugal i Španija ugledali se poslije ovoga u pomoći: shvatili su da se moraju povezati, da bi osigurali zaštitu svojih osnovnih interesa i s ug položaja u evropskoj ravnoteži. Istaknuto je da je glavni cilj novostvorenog bloka — održanje punih neutralnosti Pirinejskog poluostrva od s akog napada izvana i u nutra, i to ne iz sitnih, egoističnih motiva — kao što je naglasio ministr Hordana, već iz objedinja da bi time bila učinjena najveća usluga opštim interesima Evrope.

Sto se tiče pogleda vodeć h političara pirinejskog bloka na buduću ulogu njihovih država u Evropi, izj vio je gre f Hordana u jednom svom govoru sledeće: „U budućem svijetu će Španija i Portugal, u danjajnjem politi ku „Poluostrvskog bloka", sarađivati na obnovi svijeta i ostvariti zakonite a pravičje svoje odusevljene ombadne, koja sa ponosom gleda na slavu djela svojih predaka u svim dijelovima svijeta i na svoje nade u nas, da bismo ponovo vratili nasim zemljama njihovo nekadašnje poč sao mjesto u velikoj porodici naroda".

Sada je još prerano govoriti o tome u kojoj će se mjeri spomenuti dalekosežne nade. Ali se već sada može reći, da stvaranje „Poluostrvsk g bloka" i pirinejskih drža va pretstavlja energičnu opomenu Angloamerikancima, da bi oni u slučaj eventualno neke nasilnee planove p veli ra čuna o preprekama na koje bi naišli na Pirinejima, koji im se nećе tako lako podati kao Francuska Sjevernu Afrika. I stoga se Španjo-portugalska [illegible] pretpostavlja da bi se smatrati jedin o f ktom odbrani onom evropskog kontinenta.

Neuredno ispunjavanje administrativnih obaveza donosi nam posledniju obustavu lista i cenzura.

Braćaćte odmas nepodrate primjerke.

PERO BOŽOB MARTINOVIĆ

БАРЈАКТАР ЦЕТИЊСКО-ЊЕГУШКИ БАТАЉОН

1841—1914

Ko nije od starije generacije zavisno i dobro uvaćno staro veterana, čestitog, tihog i vjernog graćanina ПЕРА БОЖОВА МАРТИНОВИЋА? Kao da ga cela [illegible] poznaćena tuga, obilježja u [illegible] [illegible] [illegible]

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Регистровање пореских обвезника

Градско поглаварство позива сва лица која се баве мањакним самосталним радом, који имају какав приход у новцу или у натури а није подложан неком другом пореском облику, која дају новац под интерес или у закуп вожљиште, правно на исплату и сл., као и она која држе у закупу трајним лицима куће или дјелове, да се до 22 марта пријаве Судском одјељењу Градског поглаварства ради регистровања, у противном биће строго кажњени.

Регистрација финансиске службе

Наредбом Бр. Е. Гувернера од 1 априла 1943 г. Финансиска делегација у Подгорици је једино финансиско надлештво коме ће Грана благајна Гувернерства достављати новац. Финансиска делегација у Подгорици ће од тога дана свакодневно све Пореске управе на територији Гувернерства.

Финансиска дирекција Гувернерства шаље Главној благајни све налоге за исплату, од којих ће она задржати само налоге за Цетиње, а све остале упутити Финансиској делегацији у Подгорици које ће наређивати исплату редовних надатака једнако преко Пореских управа, пошто је Финансиској делегацији наређено набрањено да директно врши исплате без по чијим наловима.

Рачунски односи између Пореских управа и Финансиске делегације и све са Главном благајном уређени су овом наредбом. Нису ни у буџобни рачуни закључивање се наједе у року од 2 мјесеца од дана надатог налога, а свакако прије истека финансиског периода.

Строго је набрањено Пореским управама да шаљу надлежној надлежности налоге за исплату ако пресу потпуно исплаћени, као и да стварају депоните за рачун неисплаћених лица. Ова лица имају се обраћати финансиској делегацији у Подгорици ради надавања накнадног налога за исплату.

Сви депоити на рачун неисплаћених лица, ако их код Пореских управа има, уплате од 1 априла 1943 г. у државну касу као приход.

Пореске управе стоје под директну и искључиву надлежност Финансиске дирекције Гувернерства и Финансиске делегације у Подгорици, и ниједна друга орган, ни власт — цивилна или војна, не може им издавати никакве наређења. Овај закон савјесно буде надао какво наређење Пореској управи, као и шеф који буде такво наређење поступао и извршио, искусће строгу казну.

Органи Финансиске контроле који у војном погледу зависе од Команде Краљевске Финансиске страже, дужни су испуњавати у погледу контроле сва наређења која им надају Финансиска дирекција Гувернерства и Финансиска делегација у Подгорици, али се она наређења увијек имају достављати преко мјесних Команда Краљевске италијанске Финансиске страже.

Наредба о сјечи шуме

Отсјек за шумарство при VII Дирекцији Гувернерства прописао је да се комуналне шуме (племенска, сеоска, братственика и општинска) не смије сјећи без наручене дозволе надлежне власти.

Сјеча дрва у комуналној шуми дозволиће се само оном лицу које прикаже уговор сачињен са власником шуме а који је одобрен од Гувернерства. Овим уговором треба да је одређен начин и ред сјече као и да је власнику шуме осигурано плаћање цијене дрвета од пања.

Сјеча шуме врши се по упуствима и под надзором шумарског органа.

Прекршитељ ће искусити осјечену казну.

Наредба о држању пса

Срески савјетник за Цетиње на основу Правилника о санитетској служби и по саслушању IV Дирекције Гувернерства, наредио је да се послије 1 априла утрашње сви пси који се по улицама буду нашли без корпе на њушци, а њихови власници казне замашном глобом.

Примиљено

Васо Ил. Мартиновић, учитељ у Цетињској окружној суду, примиљен је прошле недјеље на Цетињу 1 52 године живота, и сахрањен у Бајицама.

Помен Радојици Никићевићу

На дан 10 марта одржан је у саборној цркви у Никшићу годишњи помен четничком војводи Радојици Никићевићу и његовим друговима. Свештенство Никшићко-Онтовско-Граховско-Драгачко-Ивањске парохије, у присуству свјесних грађанства, у коме је окупљена особито добро омиљ заступљена. Послије помена сакупљеном грађанству прео цркном, председник општине г. Јеврем Шајиић рекао је намјеру остаљога:

„Данас се навршила година од оног кобног дана када су на Брину пали наши први борци за своје наше пјесме, традицију и идеје свијетлих. Но у оно тих прних борбе оно је један наших војн. и шеф. не да ропа, него да прим. бронзеку руку ванјенина, који су биле вјјеке од народ. мисли народа водних интелектуалаца и наставника воља, који су плодном борби за добросиве народа, у свакоме сјеном доносе доћу прикрепиле положаје, кликнули народ и окупиљену основа и марксистичкиме и прогресистичкиме вјерама, на широки пјевач преко амбоне народне и свеа шиа нам је ба.о наслијеђе. Ове наше борбе борили су и наши предаци у ослобођ. и ујединј. народ и сјелим сатанско сјеме, чиј је тоскано по шиа се код нас дозрало у 41 и 42 годин. Сјеме су ви почетни дивљачки сакатачки вјерстиа и ових народа, који су изубијали велико број наших војводе слова, нескоја много домина и у цјело наше бедној земљи и сестра. Знадемо народ увијек је кроз пјесме су помоћ ова ликови, и онај је постао добар народ У њему се пробуђ дух заштитника и ратника предака и на основ својих вјера усиао је у борбу против оних сатана, у свему борби за свог дједа, прадеда, унук и праунук. Хвала Богу, учитјеле је и протјерала ова аласа злаковаска бедра. Но жалост, остао је ту и тамо још и мало оних сатана који водјеним у ратиу, на шиоке и мрмљувала на бебо творјеницу, који се но још нијесу потјерали. Ко зна је сјеме и у њ. не чама рашчиста: но. Зато не смије бити ниједне сентиментиалности, него увијек треба сјеме нијем оне гране вјјенчиа и поплиједа да. Велика је наша мати шиа бро добрјалаво и добра и ка. Поносна је на ме на вјечна времена. Ниједна ствар не треба у ствари и сјечна вјерстиа оних варјна, ако а херојско прилаштиа народа, наших сиоиа. За Радојицу Никићевића код је у ушиаку четворе може да при мјешиаа она народна: „Грмиа бити а Херцеговину а под ногама Дрину ако ко ко нема мједнаа". Сјемено се кевиа бјеше и шиа је у радио ка се народ пробиио и зарјеко пиша национиалне народа. Ко само Немјанјиа на сјеме, код и на ова сјеја бјеху клонуше духо, јер увијек бјеху ратиа и ратиа. Он је ка ме и она мисо значило. Бодрила су ранд друго, и Бо, вјенаиорјен са и одушевиа шиа и ма вора сјеа, наиаиеја са на вјеру Срна Горе и Х-ригоаине, које му је ме доситио ни-сиоиио. На домиим дан, сјетајте се Радојице Никићевића, сјемиа се и свих оних који су са нам проиаиа сиоу кра, а нама у аиамиа остаиаиа необјиуиие порадице. Зато оиелујте да добјете сјеме Никићевића да се увијек сјетају и кмадну на у ову ове кој су остаа без своје свјетиа сјеме, и ниједну на у ову ове кој су остаа без своје свиу. Нас.

НАРОДНО ГОСПОДАРСТВО

Производња мака

Мак се тај рад радио у Бјелопавлићима, у Брдима и у Шуј. Ова је плодна примјерна замјена за мало уносне житарице, као и за индустриске биљке, који не могу бити у земљи прерађене, нити пак услиједе данашњих прилика из земље извезене. Сјеме мака садржи 44 до 55% уља.

Успјеха свуда тамо, гдје успјевају овим жита. Вегетациона доба износи му 120 до 150 дана. Од вјетра заштићени и умјерно сунчи положаји нарочито му погодују. Шк.дн му велика влага, д. трајна суша, док према неповољном вре мену није нарочито осјетљив, а може да подноси и слабије а раније без ште.

Успјеха добро на лапорњавима, иловиатим крешним пјешкуша, па и на пјескуши, само ако имају исто одлиаце суа. Не погодују му вбијена, тешка и тврда, као и мочра (кисела), те на кречу сиромашна земљишта.

У плодородну успјеха добро послије гнојених окопаина (кромпир, сточна репа, кукуруз) послије дјетелина и мацуница, па и послије других усјева, који остављају земљу беакстровну и у старој снази. Успјеха такође на новиима.

Ако је гнојено предуједну стајски гнојем, мак добро и користи стару снагу гнојења. Ако је мањ.ршиана и баш се мора бубрити, наведе се бубриње прегорелим стајским гнојем, или још боље компостом, само морају бити она гнојена још рано с јесени подорана. Мацу послије дјетелине или махунница гноји се са дрвеним пепелом.

Обраду земље за мак треба што пажљивије извести. Земљиште треба бубзувјетно још с јесени дубоко преорати, оставити преко саме у грубим брадама, изложено мразу; а с прољећа дрљачом и вальком за сјетву уситнити, поравнити и бштоваиско приредити. Ако се у прољеће само изуриеше, мане ако је земља јако сиегнута и то плитко.

Сије се марта, најкасније до половине априла. Сјемена иде по кг. на цијеп. Пошто је сјеме ситно, оно се прије сјетве промјеша са двострким количином просушеног пијеска или пепела. Сије се плитко и сјетва поваља.

Одмах послије ницања окопа се. Након избијања 4-тог листа прорриједе се на 20 до 25 см. удаљености биљка од биљке. Ову радњу треба благовремено и добро извести, да усјеје мр прегуст. Касније окопавања изводи се по потреби. Ове радове треба обављати само при сувом времену, при влажном времену и при сиј ниије сеју мак ни крчити.

Одвајања кад му лишће и чаури почуте, стабљике почну да се суше, а сјеме у чаурама клопара и шушти. Жетва обавља се постепено како чауре дозријевају, помјерањ ми сасецимо стабљика и то само у суво, иако по роси или кишн. Сасе не чауре суше се на сунцу или вјетру, потом расеку оштрим ножем, ирна истресу, пречисте вјетреном или ситом, те у танком слоју разастрте досуше. Приносе нјиоо 250 до 350 кг. сјемена на цијог. рацо. 100 кг. сјемена да 30 до 35 кг. доброг стоног уља. Другим сјеђењем уз примјенк топле воде добија се још 10 до 12 кг. уља, подесно за прављ сапуна. Добија се и 48 до 55 кг. макових трошина, која су врло укусна, лако сварљива и јефтина храна за краве музаре (дневни оброк 1 до 1 и по кг.) и товне волове (дневни оброк 2 и по до 3 кг.)

Инж. Н. В.

ПРОДАЈЕ СЕ 15 слободне руке земљиште подесно за градњу куће у средњи вероиш. Евентуално и куће. Обратити се за услове: Власоиов број 11.
1-5

„Нова граматика италијанског језика"
може се још увијек добити код Уредништва „Гласа Црногорца" ув унапријед послату сноту од 25 лира

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубила сам своју личну легитимацију издату са Општине цетињске год. бро! 4997 те је овим оглашујем неважећом.

Веселиња Пјешковић
Цетиње (Б. гдавски крај)
1 3

Пошто је моја дозвола за продају пошт. марака и предсједника уништена ја прије рекоћ лунје мјесеца јуна 1941 године са овим је објављује неважећом.

Јеф Ц. Стојна
трговац из Врмзара, општине Приз ренске
2-3

О изгубљене надато од Среског Начелства из Цетињу год б. 97/43 изгубио сам ја са оглашавам неважећим.

Драгојевић С. Блажо
трговац Рјека Црнојевића
2 3

КУЋА НА ПРОДАЈУ

Продаје се кућа са земљиште у Његушеви б. 12 на Цетињу.

Сва потребна обавештења интересанти могу добити у сврху влаственника у истој кући.
2-3

Моја жена Анка Шуљевић — рођ. — Бјелић напустила ме је без законског разлога без узрока. Па моји и моје сестре да хајда вратити моју кућу.

Ови мјештани да је ваше не свјетрам сваки жена и не признаје ниме дугоме, јер водим брачноразводну парницу.

Чедо Шуљевић
Б-ор
2-3

Молу Лечну легитимацију бро! 1723 издату од о шпиа Подгорица изгубио сам ја те овим оглашаваи неважећом.

Мијајло Чекрлановић
Подгорица — Дубовик 11 10
2-3

Своју свједочанство о свршеном I и II разреду дванаестразредне гимназије издато на од стр ке ште, уништено ми је те та с овим оглашуја за неважећ.

Вељко Поповићевић
Сиа — Данилоград
1-3

Изгубио сам своју легитимацију бр. 1281 издо ј жене на Аншуф бро! 5391 издато од Гла ске поглаварства у Подгорици, те ја овим оглашава за неважеће.

Подгорица
Асвин Шајиић
1-3

ОГЛАС

Кредитна задруга државних службеника с о. о. на Цетињу позива своје задругаре да изволе присуствовати десетој редовној годишњој скупштини која ће се одржати дана 28 марта 1943 год. у канцеларији Задруге улица Његошева бр. 13 у 9 часова прије подне.

Дневни ред и годишњи рачуни стоје на увид задругарима у канцеларији Задруге од данас.

Из канцеларије Кредитне задруге државних службеника с. о. о. на Цетињу Бро! 21, од 11 марта 1943 г.
1-3

Broj 1372 G. R.

U ime Njegovog Veličanstva

Viktora Emanuela Trećeg

po milosti Božjoj i volji narodnoj

Kralja Italije i Albanije

Cara Etiopije

RATNI VOJNI SUD ZA CRNU GORU

izrekao je sljedeću

PRESUDU:

u procesu protiv

1) Janić Jova sin od Ignjata i po majci Đalović Borike, rođen u Brocanci 15-XII-1892. ovdje nastanjen zemljoradnik

2) Veković Mitrovog Dušana i po maji Đurđević Gove, rođen 1910 u Zagarču, ovdje nastanjen zemljoradnik

1) zatvoren od 11- X 1942.

2) otsutan.

KRIVI SU:

a) za učešće u naoružanoj pobuni (čl. 3 Dušeovog raspisa broj 105 od 14-II-1942-XX) i za učestvovali, trij. izgnuta 1942 g. u objati oko Zagarča u oružanoj pobuni protiv moći Italijanske Države poveznje za vojnom okupacijom Crne Gore.

b) za sudje ovanje u odsutvu (čl. 110 – 575 K P. jer su svjesno u dogovoru između njih prouzrokovali pri kraj mjeseca marta 1942 g. u blizini Zagračke škole smrt Radonje Nikolić.

Ostalo Izvođenje

iz III rezlaje

u smislu objavljenog Dušeovog raspisa broj 105 čl 3 575 K P 483 488 K. P. proglašavaju se Janićić Jovanov Ignat i Keković Mitrov. Dušan odgovorni za izgubljeni djela u dispozitivu ove presude, i priznavajući im olakšavajuće okolnosti za učešće u pobuni od najmanje valjanosti pa se osuđuju na kaznu vješćite robje i na plate sudske troškove.

Naredbje se objavljivanje ove presude u smi lu zakona i lepljen u lokalnom listu

Ovako riješeno u Cetinju 9-III-1943-XXI.

Pretsjedatelj s. r. Gen. Marotta. Ispitnilac s. r. Kap. Bianchi; Sudije: s. r. Potpukovnik Palma; s. r. Major Scalzo; s. r. Kap. Albertazzi. Vojni zapisničar s. r. Por. G. Chiriatti.

Presuda je postala izvršna pri sezanju Vojni Zapisničar s. r. Kap. Ventorini.

Da je ovaj izvod vjeran originalu

P. M. 142, 15 marta 1943-XXI.

Zapisničar s. r. Alfredo Versace

Tvrdi

Pukovnik

Kraljevsko Carski Vojni Tužilac

s r. G. Toskano

Ratni vojni sud za Crnu Goru

Latinović Sinka pok. Milovana i pok. Stane, rođen u Lukovo-polju 1906, nastanjen u Ivanici, zavičajna u selu Oznići, sa kriv čnim dekretom od 28 januara 1943. XI. katajena je na dva mjeseca zatvora, jer je dana 20 januara 1943-XXI na Kaćunskom radordevom trgu prodala na sitnu dministracija Poljske Bolnice Br. 486, četiri litre mljeka koje sa ih Bolnici konstatovano je da je sadržavalo oko 50% vode.

P. m. 142, 15 marta 1943-XXI.

Vojni zapisničar
s. r. Kap. A. Versace

Ratni vojni sud za Crnu Goru

Tri ovlć Vidosava pok. Milovana i po maji Perović Marija, rođena u Tubice (opština Irebjeska) stara 21 godinu, nastanjena u Šćitnici (opština kočanska sa krivičnim dekretom od 25 januara 1943-XXI kažnjena je na dva mjeseca zatvora jer je dana 16 januara 1943 g prodali Poljskoj bolnici Br 486 tri litre mljeka, koje sa analizom konstatovano je da je sadržavalo oko 50% vode.

P. M. 142, 15 marta 1943-XXI.

Vojni zapisničar
s. r. Kap. A. Versace

Broj 1372 G. R.

U ime Njegovog Veličanstva

Viktora Emanuela Trećeg

po milosti Božjoj i volji narodnoj

Kralja Italije i Albanije

Cara Etiopije

RATNI VOJNI SUD ZA CRNU GORU

izrekao je sljedeću

PRESUDU:

u procesu protiv

1) Janićić Jova sin od Ignjata i po majci Đalović Borike, rođen u Brocanci 15-XII-1892. ovdje nastanjen zemljoradnik

2) Veković Mitrovog Dušana i po maji Đurđević Gove, rođen 1910 u Zagarču, ovdje nastanjen zemljoradnik

1) zatvoren od 11- X 1942.

2) otsutan.

KRIVI SU:

a) za učešće u naoružanoj pobuni (čl. 3 Dušeovog raspisa broj 105 od 14-II-1942-XX) i za učestvovali, trij. izgnuta 1942 g. u objati oko Zagarča u oružanoj pobuni protiv moći Italijanske Države poveznje za vojnom okupacijom Crne Gore.

b) za sudje ovanje u odsutvu (čl. 110 – 575 K P. jer su svjesno u dogovoru između njih prouzrokovali pri kraj mjeseca marta 1942 g. u blizini Zagračke škole smrt Radonje Nikolić.

Ostalo Izvođenje

iz III rezlaje

u smislu objavljenog Dušeovog raspisa broj 105 čl 3 575 K P 483 488 K. P. proglašavaju se Janićić Jovanov Ignat i Kekovć Mitrov. Dušan odgovorni za izgubljeni djela u dispozitivu ove presude, i priznavajući im olakšavajuće okolnosti za učešće u pobuni od najmanje valjanosti pa se osuđuju na kaznu vješćite robje i na plate sudske troškove.

Naredbje se objavljivanje ove presude u smi lu zakona i lepljen u lokalnom listu

Ovako riješeno u Cetinju 9-III-1943-XXI.

Pretsjedatelj s. r. Gen. Marotta. Ispitnilac s. r. Kap. Bianchi; Sudije: s. r. Potpukovnik Palma; s. r. Major Scalzo; s. r. Kap. Albertazzi. Vojni zapisničar s. r. Por. G. Chiriatti.

Presuda je postala izvršna pri sezanju Vojni Zapisničar s. r. Kap. Ventorini.

Da je ovaj izvod vjeran originalu

P. M. 142, 15 marta 1943-XXI.

Zapisničar s. r. Alfredo Versace

Tvrdi

Pukovnik

Kraljevsko Carski Vojni Tužilac

s r. G. Toskano

ПОДЛИСТАК

СЈЕЋАМ СЕ...

Сам сједим за столом у соби, једне туже вечери. Отсјев з тре на гећи трепће по заду и одјелу и слике драгих ми особа. Са мартинчићем сјајем блеску јелна слика, а [illegible] не некако ме упитно погледаше ау полутаме. Увјерих се одмах да је то слика моје миле, мјеће прве љубави. Сјећам се тебе, прошлости моје, сјећам се оних срећних часова проведених са тобом. Ах! зар су само часови као награда за дане, мјесеце, годиће усамљености?! Ти си сада негдје далеко, вријеме и простор нас раздваја, можда те у овом тренутку мислиш неки непознати, док ја разговарам са тамним ликом и одвајам свеле успоме. Добро се сјећам пролећних часова, када сам петлати у оживјелу и радоснјалу природу, кад сам живо около нас пјевале весеју пјесму и живјаше новим животом. Вјадуо бијаше тако чист, свјеж и опојан да се сва гласови у природи — трепереће лишћа, шум рије е, кан.тане шеве у ваку и удаси вальублениа — сливаху у једну инвариредно лијепу музику које се разлијеваше свуда около нас. Да ли се сјећаш тога? Сјећаш ли се када смо, разнежени чарима живота у природи, сједели на обали ријеке и посматрали како животодавни вјаци сунца благо милују таласе ријеке која кликћи, прљви сребрнасту окуку и губи се у даљини? Тако, послу трајући ријеку, били смо у ствари у живот клиди као ријека.

Да ли се сјећаш, драга, оних лијепих ноћи, пуних мјесечине, када смо по читаве часове проводили у парку, прибијени једно уз друго, опијени топлином мјесечне ноћи? Ми смо дрхтали од неке силне грознице, на ваше наслаждо да и около нас све живо искористи ову неславност и уживаљ.и немир. Тешко је описати те часове ваноса, док мека мјесечина упиће своје вити и просјева намјену мигнитљ вог лишћа и дрвеће. Вјетар је пирнао, шушјели су борови, а сјенке ријеке одјекне су опојном топлином пролећне вечери.

Знаш, колико пута, загрљени, гледали бисмо у даљ, пратили неки непознати чија је љубав јача? Колико пута дражесно моје злато, сам ти ставио руку на груди да видим, да ли и твоје срце куца тако јако не штедећи груди! Знаш ли када сам, шетајући у природи, гледао и слушао живот, па и сами доживљавали свијетле тренутке истога? Добро се сјећам кад бисмо, сједећи у хладу дрвета, сањарили, када сво желели да се претворимо у ту шеву која непрца крилима и високо клиће у ваку. Хтјели смо да будемо ми то што је та птица, да мјерамо небеско плаветило, па сплиј да мишмашимо негдје у бесконачности, претварајући се у нешто недрвено, нетјелесно.

Јест, мила, нас двоје сваког часа били смо сјесни значаја, младости и жепоте, пробуђеног живота природе... Знали смо да се те исте часове, то исто пријеме нашега живота, неће више никада вратити. Биће само сјесни ништавости и ограничености живота, на овом свијету пражњене у Космосу, та отоо) кашој тренутној з мљ, гдје стотине и хиљаде вјеке у један час а хиљаде умиру преставши бићем.

„Веселе годиие, срећни дани
Ко продужите воде прохујаше сви."

Драга, где си? Зашто је сада около тебе туже? Зашто је сада природа тужна? Не, није то природа тужна, већ је тужан живот, да, живот а не природа. Вај! колика велика разлика у томе: сјетати се и доживјевати! Да, сјећаје се много ближе и далеко ће у будјним ма доживјаја. У сјећању није могуће обновити доживјеје, већ само мислима оживљава нашег узбуђеног срца и заталасане душе. Нијесмо у стању тренутне ствари тренутне мислимо, оне тражје душе и дохтаје тијела.

Тјешим се једино сиховима. Дучиће, гдје каже:

„Изгубљена срећ.ја увек је срећ.
И тај бол у души што ти на му сеа,
То је један вечит и остати де."

К.

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубила сам своју личну легитимацију издату са Општине цетињске год бро! 4997 те је овим оглашујем неважећом.

Веселиња Пјешковић
Цетиње (Б гдавски крај
1 3

Пошто је моја дозвола за продају пошт марака и предсједника уништена ја прије рекоћ лунје мјесеца јуна 1941 године са овим је објављује неважећом.

Јеф Ц. Стојна
трговац из Врмзара, општине Приз ренске
2-3

О изгубљене надато од Среског Начелства из Цетињу год б. 97/43 изгубио сам ја са оглашавам неважећим.

Драгојевић С. Блажо
трговац Рјека Црнојевића
2 3

КУЋА НА ПРОДАЈУ

Продаје се кућа са земљиште у Његушеви б. 12 на Цетињу.

Сва потребна обавештења интересанти могу добити у сврху влаственника у истој кући.
2-3

Моја жена Анка Шуљевић — рођ. — Бјелић напустила ме је без законског разлога без узрока. Па моји и моје сестре да хајда вратити моју кућу.

Ови мјештани да је ваше не свјетрам сваки жена и не признаје ниме дугоме, јер водим брачноразводну парницу.

Чедо Шуљевић
Б-ор
2-3

Молу Лечну легитимацију бро! 1723 издату од о шпиа Подгорица изгубио сам ја те овим оглашаваи неважећом.

Мијајло Чекрлановић
Подгорица — Дубовик 11 10
2-3

Своју свједочанство о свршеном I и II разреду дванаестразредне гимназије издато на од стр ке ште, уништено ми је те та с овим оглашуја за неважећ.

Вељко Поповићевић
Сиа — Данилоград
1-3

Изгубио сам своју легитимацију бр. 1281 издо ј жене на Аншуф бро! 5391 издато од Гла ске поглаварства у Подгорици, те ја овим оглашава за неважеће.

Подгорица
Асвин Шајиић
1-3

ОГЛАС

Кредитна задруга државних службеника с о. о. на Цетињу позива своје задругаре да изволе присуствовати десетој редовној годишњој скупштини која ће се одржати дана 28 марта 1943 год. у канцеларији Задруге улица Његошева бр. 13 у 9 часова прије подне.

Дневни ред и годишњи рачуни стоје на увид задругарима у канцеларији Задруге од данас.

Из канцеларије Кредитне задруге државних службеника с. о. о. на Цетињу Бро! 21, од 11 марта 1943 г.
1-3

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Пријатељи сирти нашега вољенога сина, супруга, оца, брата и вјенчаника

† РАДОЈА С. ЂУРАНОВИЋА

ЧЕТНИКА I ГР БАТАЉОНА ЈЕЗЕРСКОГ ОДРЕЂА

који је погинуо 28 фебруара ове годин у борби против комуниста у Босни.

Овом приликом особито се захваљујемо на дати нам саучешћу и утјешаваа:

Г. Матиу Ђиковићу, начелнику среза; г. Мајору Ненадићу, грађанчелнику града Подгорице са чиновницима градске општине; г. Ђ.ану Ђ.ковићу, учитељу, који је за ову *нјјеру саучешћа у имо Среског начелника одбра и одржао у јесјеан говор; г. Д. Ђ.ковићу* Вуковићу и чиновника Окружног суда; г. Петровићу, инспектору Државне сигурности; г. Нешу Шћепановићу из Подгорице; г. Бору Вујановићу, учитељу; г. Петару Ђ.ковићу, учитељу; г. Лазару Радуловићу, предсједнику општине Комашке и представници Комашке; г. Стојану Бурићу, учитељу; г. Божу Шаиовићу.

Нарочито се захваљујемо браћи Блажићима, који свако у великом броју, поштујући нас са чојанства братског саучешћа. А такође се захваљујемо пријатеља нашега тотоћ.ина г. Жарку Вујадиновићу и г. Косту Радуновићу на говорима.

Вјечито сам захвални свима осталим, нијетоје.ана грађанима и грађанкама града Подгорице, као и бјелаш, пријатељима, кумовима и позванима, који нам оном приликом помогоше а бол ублаже ме.

Подгорица, 13-II-1943 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

ста СИМО, супруга ДАРИНКА; кћерка РАТКА, [illegible] ВОЈО, ИЛИЈА и ВЛАДО; сестра [illegible] СИМЕ; ВИДОСАВА и ЈОВАНКА и остала родбина.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Пријатељи сирти нашег вољенолмог супруга, оца, брата и стрица

† Шћепана Милова Мартиновића

[illegible] у селу Бабљеној вјенчати у недјељу 10 фебруара 1943 године у 68 година живота у Бару а пас остава да за њим доживотно тугује.

Свјатамо за особиту дужност да се овим путем захвалимо свима нашим кумовима и пријатељима који нам из којиа путева указаше утјеху у овој нашој жалости.

Нарочито смо захвални госп. Ивану Ајдићу, службенику Државног добра у Бару, вјенчаној браћи и комшијама који се нам у тужним вјеђама с руке то нам вјеђе покојника чувахо и до вјечне куће испратише.

Исто тако неки је дожаитио хвала свештенику Бајагу, Станк ићу и њег ној супрузи Лјуби, на изванредном саучешћу, пратити и испраћају до вјечне куће.

Тијело натаваљјено надлежном парохи на испраћај и изјшјеном опијелу, као и свим грађанима оба пола на испраћају и изванредном саучешћу.

Хвала браћу и бјелер Косту Мартиновићу, из Бара, који се са својим фамилијама и својим пријатељима приликом сирти нашег покојника стаде на расположењу и уреди све о потребно ово сирти а сахране нашег покојника.

Ожалошћени:

Супруга МИЛИЦА; синови МАРКО, БОЊКО НИКО, ВЕЉКО и ЈАНКО, кћи ЈОЊЕ, сестра МАЈЕ, синовци: ДУШАН и ЈОКО са осталом родбином

ОЖИВЉЕЊЕ БОРБИ У ТУНИСУ у знаку сјајних успјеха Осовине

Совјетски арм. генерал Бласков тражи да Руси положе оружје

Бивши большевички армијски генерал Бласков упутио је совјетској влади писмо у којему доказује како је узалудно настављати рат против Осовине и како не може ништа ни Русији, јер је изгубила најмоћнија средства и наиболе ратне материјале. Штавише нарочито у том писму тако ова ратна средства само јесерјенска и енергична. Али и штити Стаљин, а ни војници руски не желе, борјему ратнике биоје на ратне потребе, и ратовати није упрошћено. Напротив Њемачка је не била сама, нити са балканским и финским питањем, које и са Румунијом, коју је Русија одмах начинила била противјелинила.

У писму се истиче да се отежане послијератне большевичке побједе, јер свако ради по диктату, а от човјека који је увјерен да не вјерује у народ коме се безусловно мјешају неки вјешчи силници и забијеваја, које очекују. Русије куде и тако би и ниједна класа од ненадежне маје мале снаге, која не ће отрјеје или после поставити.

Д-р БЕБЕЛС О ОДНОСИМА

између Англосаса и бољшевика

Доктор Бебелс је у недјељу ставио на разговор ставу англосаса према бољшевичкој државној. Али министар пропаганде је изјавио да Енглеска и Америка не могу ни у коме случају с бољшевицима ратовати. У сваком случају о томе се не ради. Ако се ипак ратовати буде, то ће бити у правом смислу рат против бољшевизма. Доктор је додао: Ако се Енглеска и Америка не одрекну свих доказа да се Енглеска и Америка не могу ратовати против бољшевизма, онда ће бити у стању да се ратовати против бољшевизма. Европа мора да се одреди за ствари Европе, те се ниједан ратни сигурно не може доћи, док се не ослободе Европе.

И у Франц. Сјеверној Африци Англосаси присилно регутују, нове снаге

Окупаторске власти мјешају се у ствари равнодушно да у Француској Сјеверној Африци регутују нове војнотехничке трупе за трећи фронт. Сваје се да се окупаторске трупе воде по разним градовима и селима са колима преуз ђенним у кухиње и радионице, повијајући становнштво у ствари да се пријави за кухаре или механичаре. Затим се све несрећнике товаре на кола и транспортује у разне центре регутације. У једној вили Алжира регутрисала се једна породица против ратуа вољна. Доцније је до жестоког сукоба у којему су обе стране претрпиле губитке.

Тврди се да ће сљедеће сједнице бити одбачена Черчилова „Бијела књига" о индијској ситуацији. Национални покрет води вјерну своју званичном документу и упозорава јавност цијелога свијета на лежи које ће Черчил потражити да би на свој начин наложио енглеско-индијске односе.

Румунски листови истичу повјерје бившег совјетског армијског генерала Власова у убјеђење руског народа. Један румунски лист пише у свом чланку да је Власов сматрао да ће Русија, ако не буде у стању, бити у ратовању против Осовине, јер је наиболе значајна средства и наиболе ратне материјале. Штавише нарочито у том писму тако ова ратна средства само јесерјенска и енергична. Али и штити Стаљин, а ни војници руски не желе, борјему ратнике биоје на ратне потребе, и ратовати није упрошћено. Напротив Њемачка је не била сама, нити са балканским и финским питањем, које и са Румунијом, коју је Русија одмах начинила била противјелинила.

Нова потапања

79 бродова са 500.000 тона до новембра марта

(Берлин) Након посљедњег ванредног извјештаја о успјесима њемачких подморница савезје се да су њемачке подморнице потопиле у разним атлантичким водама још 5 бродова од укупно преко 30.000 тона носивости. Тако су њемачке подморнице у првој половини марта потопиле 79 бродова од укупно 500.000 тона.

Иденови покушаји

још тјесњијег зближења са Совјетима

Иден поново покушава да склопи уговор са Летвиновом. Већ ва вријеме санкција покушао је он да увуче Русију у демократску игру. Доути покушаји у чиљи протодом склопила англо-руског савезништва. Стаљин је послије одбоа компромиса. Могуће је да ће се исто догодити са новим уговорима које Иден покушава склопити са Летвиновом.

Посљедњи билтени осовинских снага

Главни стан италијанских оружаних снага јавља:

На сјеверном сектору туниског фронта су осовинске трупе запосјеле један значајни положај, након што су више дана водиле жесток борбе, у *којима је непријатељ претрпио тешке губитке. Током тих акција оставио* је непријатељ у нашим рукама 1600 заробљеника, 16 борних кола, 30 топова и 70 аутомобила.

Ноћас су њемачки авиони успјешно бомбардовали луку Триполис. У пристаништу су запаљени бродови и погођена су лучка постројења. Наше поморске јединице потопиле су у Сицилијанском каналу 3 непријатељска мототорпиљера. Спашено је неколико бродолмана.

У Метаполту и у Лескарицу (провинција Палермо) бомбардована су и митраљисана два воза, при чему је оштећено неколико вагона, док су 3 особе рањене.

Једна наша подморница нападнута је у Атлантику од стране противничких авиона, те је два од њих оборила.

Фиреров Главни стан јавља:

На оперативном сектору Харков—Бјелгород и сјеверозападно од Курска настављ се на широком фронту побједоносни њемачки напад, југозападно *од Харкова уништени су остаци отколјених совјетских снага. Формације* СС су у изненадном нападу освојиле град Бјелгород. Пјешадијска дивизија „Грос Дојчланд" одбила је један непријатељски напад те је иза тога напредовала даље према Истоку. Разорено је 47 совјетских борних кола. Јужно од рјјона, јужно од Вјазме и код Стараја Руса завршили су се покушаји продора тешким губитцима на совјетској страни, гдје је осим великих губитака људства и материјала *само на сектору Вјазме изгубљено* 93 тенка. Ваздушноповјеје је се мобним снагама и вишекратним нападима помагало борбе копнених група.

На фронту сјеверног Туниса развија се успјешно једна наша операција локалне природе.

Једна формација непријатељских бомбардера напала је данас у дану обласи територији сјеверозападне Њемачке. Становништво је нарочито у Бремену претрпило губитке. Њемачки ловци оборили су 7 четвороимоторних, једно у море. Друга 3 авиона изгубио је непријатељ над западним запосједнутим територијама. Њемачки брзи борбени авиони су након успјешних дневних и ноћних напада на луке у јужној Енглеској напали индустријски град Норвич и луку Грат Јармут. Током повратног лета опажени су жестоки пожари. Недостају три авиона.

У Атлантику су њемачке подморнице повеле жестоку борбу против непријатељских конвоја. У тому су операције, које су се проширие на широку зону.

Посљедње вијести са Источног фронта

(Берлин) Њемачки напад постиважа нове територијалне успјехе продужујући истовремено свој фронт према сјеверу у правцу Курска. Непријатељ подузима очајничке покушаје да га спријечи; нова појачана баца совјетска команда у борбу, немобна да успори ритам њемачког надирања. Постепено преношење офензиве према сјеверу присилило је большевике да прију у одбрану такође и јужно од Орјола. Сада су они већ скоро прекенули са својим стаховитим нападима на том сектору. ДНБ јавља да се предњи ваздушна опкољавања совјетских *снага. Совјетска активност сконцентрисана* је на централном сектору, гдје је непријатељ први пут покушао да изврши продор кроз њемачке линије.

Ваздухопловна активност над Туписом

Погоршање атмосферских услова омело је у знатној мјери равној ваздухопловне акције. Осовинске формације бомбардера и ловаца интензивно су оперисале против одређених непријатељских циљева. Италијански ловци кренули су у одбрану оперативних група, те су спрели једну противничку формацију бомбардера, која је била у пратњи многобројних ловаца, те онеспособили нападала на нападне неку осовинску базу. Италијанским ловцима је успјело у жестоким борбама да погоде два двомоторца и 6 *Спитфајера. Доцније италијанске ловачке* формације кренуле су да штите њемачке бомбардерске пријатке бомбардовања противничких база. Успјешно је погођено много борних кола, аутомобила и противничких артиљеријских положаја. Многи погођени аутомобили набављени су из *строја. Наведени су такође напади на* непријатељске аеродроме. Током противничких напада оборено је укупно 5 непријатељских авиона од стране њемачких ловаца.

Ген. Жиро укида нијијске декрете

(Тангер) Жиро је наредио да се сви француски функционери који су били лишени положаја услед припадања маршовству врате на своја мјеста. Сви декрети издати послије јуна 1940 године морају бити у року од два мјесеца укинути и замијењени другима. Француски посланици, који су побјегли на француске услед најрђих политичких скандала, настављ се да врше послашнче функције све до свршетка рата.

Побуне и немири на Средњем Истоку против утјеватача

(Техеран) Наставља се антибољшевичка војна побуна у Ирану. Неколико большевичких јединица, које су се бјеле вратиле у Русију, поново прелазе границу да пријачуј остале одјеце. Има већ више стотина погинулих међу большевицима и Персијанцима. Англосаси сиједтени у Персији до сада још нису заузели стаз у том сукобу. Такође и у јужним провинцијама побједа је неколико побуна.

Турски министар претсједник Сарадоглу дао је један интервју. Том приликом је изразио своје симпатије према француским земљама и њихом развоју. Додао је да турска влада жели да са сусједима одржи добре односе. Што се тиче питања *мораза изјавио је да ће се Турска одупријети свакоме непријатељском покушају* на које друге земље.

Немири се све више шире у Сирији и Либанбону. Влада је по наредби Енглеза и деголиста који господар и стављају све ове аатјеве бори против бједе и глади са хапшењима и испаљивањима и депортацијама. Све више расту нереди. Положај је тежак, тако да је полиција морала да поштри све мјере.

Кратке вијести

— Сјеверноамерички министар исхране изјавио је да ће ми се ускоро месо, уље, маст, масло, сир и риба давати на бонове као и остале намирнице.

— Британски адмиралитет јавио је да се енглеска подморница „П 31" није повратила у своју базу.

— Саонаје се да према послједњим вијестима губитци проузроковани послједњим непријатељским ваздушним нападом на Кијари износе 652 мртва и више стотина рањених. Међу мртвима налазе се и многи државни функционери.

— Министар претсједник Тојо вратио се из Нанкинга, куда је ишао да врати посјету Вјанг Чинг Веју, као и да проучи питања која се односе на настављ рата.

— Египатски министар исхране изјавио је да ситуација земље обавром на исхрану постаје све критичнија.

Директор: ВАНО ЈОВАНОВИЋ

Пораз Вавелових снага на азиском фронту

Један комунике енглеске команде у Индији признаје пораз Вавелових снага у Адаму. Јапанци нису ишли даље настављају да врше притисак у правцу Аракана. Послије тога се и даље приступити може рефлексу енглеске војске, какво би се спријечило [illegible] не буду опкољене. Пре [illegible] британске снаге извршене су [illegible] рнике, те је британска команда [illegible] тога наредила повлачење [illegible] метара. Јапанци су заробили [illegible] а [illegible] даље друже [illegible] ренске потешкоће [illegible] и баровитим [illegible] отежавају [illegible] у послед прих [illegible] ске трупа. Сем [illegible] ске [illegible] исто [illegible] Британ [illegible] вјешном [illegible] ске борбе. [illegible] ски авиони [illegible] ске нове [illegible] истакнуте [illegible] продроме у правцу Аракана.

Непријатељски [illegible] у прс [illegible] против [illegible] дубини су [illegible] ударци од јапанс [illegible] ухоловних формација, које су [illegible] на Порт Д рвин. Ј [illegible] ске авиона бацили су у вис [illegible] рјела и три *складишта петролеј* [illegible] америјских и јапанских авиона [illegible] је до жестоке борбе током [illegible] јапанки лови оборили 15 непријатељских авиона. Д [illegible] ски авион разорен је пољском ја бомбардера. У токијским ратовима истиче се да је напад на Порт *Дарвин поводом непријатеља да повуче* [illegible] своје концентрисане у Порт Морезбију и Гуадалканару, које су требале послужити код повлачења преласа на противнаступ.

Непријатељске [illegible] у Новој Гвинеји, које се налазе под јапанском окупацијом. Нетнападачких авиона, који су летјели према Рабаулу оборено је од стране ноћних ловаца, а два од стране противавионске артиљерије. У Шанхају је у опер цијама чишћења терена од непријатељских војника уклањено много заробљеника и обилан плијен. *Наставља се напредовање* јапанских снага. У борбама које су вођене задани су знатни губитци непријатељу, који се повлачи у хаосу. Дуж дужне обале Јангца су кинеске снаге у знатној мјери ојачале.

Англосаси команданти траже поједина војних база на Далеком Истоку

(Вашингтон) Генерал Мак Артур и генерал Хелиоп, командант снага сјајних у Аустралији и на Саломонским острвима, кренули су лично у Вашингтон да пожуре спорјавање ваздухопловно-поморских појачања на њихове базе. Она два генерала дали су неке изјаве штампи, тврдећи да тражена појачања не требају да послуже за развијање офензиве, него за *могућност* пружања отпора новим нападима јапанских снага.

Морнари са француских бродова, који се налазе у Средњем Америчком Државама, настављају да дезертирају, и поред строгих полицијских мјера и хапшења.

Један сјеверноамерички пуковник твди да је јапанска морнарица до сада изгубила 10 милиона тона трговачког брода, то јест 1/3 укупне трговачке флоте Јапана. Поставља се питање како се може тако нешто тврдити. На тај начин би јапанска морнарица требала да на почетку рата има 30 милиона тона трговачког брода, то јест више него што су имали Енглези, који су увијек имали највећу флоту на свијету.

Изјава индијског шефа муслиманске партије

(Новој Делхи) Шеф муслиманске лиге изјавио је да Енглеска нијесу учинили ништа у смислу признавања муслиманима права на посебну државу. Он је додао да је у кругу његове партије отпадила врло тешка

Одушевљење Индуса за борбу против Британаца

(Шанхај) 2.000 Индуса настављених у Шанхају дефилировало је градским улицама манифестујући своје одобравање за борбе које се воде против британских угњетавача.

„Калифорнија Star" потопљен од осовинских подмornica

(Токио) 23 бродолоца са брода „Калифорнија Star", коједа су потопиле осовинске подморнице, искрцало се на обалу 11-дневне пловидбе и једног изгубљ ног.

Велики успјеси осовинских подмornica и Средоземномореи и Атлантику и првој половини овог мјесеца повећали су страх у земљама лондонског подлјеса и Америке. List „Jeb Telegraf" истиче да је акција осовинских подмornica тешко објешњ савезничке снаге, те тврди да потребе трговачког брода вија сваког дана постају све веће. Један другі list veli da je zi savezničke ni cije najveći problem pitanje trgovačkog brodovlja, jer je svaka lađa, koja bi se projektovala protiv sila Trojnoga pakta, u zavisnosti od broja trgovačkog brodovlja kojim se može raspolagati.

Побједи попуњују празнине у совјетској војсци

Криза пољске емигрантске владе

Пољска номинална влада пристала је на вазтјев Русије у вези са питањем пољских заробљеника који се налазе у *њемм ругама. По овом одобрењу ће ти* заробљеници бити репатриовани за руску војску.

Енглеска влада натјерала је тобожњу пољску владу да се извини пред Стаљином због размирица насталих по питању пољских граница. То претставља *признање Пољске, да се одриче стјених* права.

(Лондон) Министар информација тобожње пољске владе предао је оставку. Ова чињеница се сматра јасним знаком расцјепа међ пољским емигрантима. Министар информ ција је своју оставком хтио показати да тобожња пољска влада више није у стању да врши своје функције.

Размирице између Енглеске и Сједињених Држава у Доњем Дому

(Лондон, 20.3) Размирице између Лондона и Вашингтона имале су одјека у Доњем Дому, гдје је Черчил био присиљен да одговори на неколико питања. Прво питање односило се на говор који је у Оксфорду одржао министар колоније Стандјеј. Упитано је да ли је тај говор имино став владе. Черчил је одговорио да за управу британских колонија има врло одговорна само влада. У одговор на једно друго питање рекао је: „Морамо се одупријети идеји заједничког владања, која је увијек постављана непожељне резултате". Черчилови одговори на та изванредна питања потврђују постојање разлога размирица између Енглеске и Сједињених Држава, које питању колонија придају велики значај. Черчил је такође упитан да ли је још увијек присутна Атлантичке карте, на шта је он одговорио са једним врло збуњујућим „да!"

Један од најјефиих размирице између Стаљина и Рузвелта је тај да је цјвени диктатор одбио да Сједињене државе неколико стратешки *важна* ваздушна база које се налазе у рукама Совјетског Савеза. Претсједник Рузвелт се посљедњи да завлада најбољим базама Енглеза и других нација, јер су све слабије од Америке, те се нијесу могле одупријети експанзивној тежњи сјеверноамерички управника. *Сада се Мојутим* вашингтонски президент нашао пред Стаљином, те је са жаљењем морао примити негативни одговор на своје захтјеве.

Годишњица Мухамедовог рођења

(Бејлин) Приходом годишњице Мухамедовог рођења одржао је говор Велики муфтија јерусалимски. Он је потсјетио на то да су Пророкове претече предвиђ ли неуморну борбу против угњетавача и непријатеља правде. Стога се сада муслимани боре против непријатеља арапског свијета, а нарочито против угњетавача Палестине и Блиског Истока.